

Jaarstukken 2024

Versie: Ter bespreking Auditcommissie en
Informatieve raad

mei 2025

Woo-informatiecategorie Organisatiegegevens, bestaande uit organisatie en werkwijze en bereikbaarheidsgegevens. Vanaf 6 februari 2025 hebben wij de Woo-index in gebruik genomen en de gegevens op de website aangepast zoals vanuit de landelijke werkdefinities is gesteld. Met ingang van die datum voldoen wij dan ook aan de wetgeving.

Voor de informatiecategorieën van de 2^e tranche worden momenteel de projectplannen opgesteld en besluitvorming voorbereidt. De verwachting is dat dit jaar een Koninklijk Besluit genomen gaat worden dat de informatiecategorieën uit deze tranche eind 2025 verplicht worden gesteld. Vooralsnog liggen we op koers om bijtijds te voldoen aan deze verplichting.

Passieve openbaarmaking

Naast het actief openbaar maken kan iedereen altijd vragen om bepaalde informatie (op verzoek) openbaar te maken. Ook bij openbaarmaking op verzoek gaat de Woo ervan uit dat het belang van openbaarheid altijd geldt en dat alleen in uitzonderingsgevallen een bijzonder belang vóór openbaarmaking kan gaan. Concreet betekent dit dat een Woo-verzoek (of onderdelen daarvan) alleen kan (of kunnen) worden geweigerd wanneer een beschermd belang in het geding is. In 2023 is het proces van afhandeling van Woo verzoeken in kaart gebracht en beschreven en een start gemaakt met het verbreden van de kennis binnen de organisatie over het Woo-proces. Ook is een anonimiseringstool in gebruik genomen waarmee de afhandeling van Woo-verzoeken efficiënter verloopt.

De ervaringen met het nieuwe Woo-proces in 2024 zullen we gebruiken om het proces en de inzet van de anonimiseringstool te optimaliseren. Hiertoe zijn 2 projectplannen opgesteld, waarop positieve besluitvorming van de Stuurgroep IHOO heeft plaatsgevonden. Met ingang van februari 2025 zullen deze projecten gaan starten.

Verbetering van de informatiehuishouding

Eén van de uitgangspunten van de Woo is dat de informatiehuishouding op orde is. De verbetering van de informatiehuishouding wordt in Duo+ verband via een gezamenlijk programma opgepakt. Zie [Programma Informatiehuishouding op Orde](#).

Rechtmatigheid

Sinds 2023 legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid. In het jaarrekeningdeel is de rechtmatigheidsverantwoording van het college opgenomen. De accountant controleert de getrouwheid van die verantwoording. In deze paragraaf lichten we de afwijkingen toe.

Goedkeuringstolerantie en rapportagegrens

In de financiële verordening van de gemeente is vastgelegd dat het college aan de raad rapporteert over afwijkingen. De rapportagegrens bedraagt € 100.000. Dit percentage wordt jaarlijks vastgelegd in de kadernota.

Het college rapporteert in deze paragraaf over de geconstateerde rechtmatigheidsfouten groter dan € 100.000.

Begrotingsrechtmatigheid

In de geactualiseerde "Financiële verordening 2023 Gemeente Diemen" heeft de gemeenteraad vastgelegd welke begrotingsonrechtmatigheden zijn toegestaan.

Begrotingscriteria opgenomen in artikel 11 van de "Financiële verordening 2023 Gemeente Diemen".	
11.1	De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau van baten en lasten per programma waarop de begroting door de raad is geautoriseerd.
11.2	Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaal bedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
11.3	Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
	a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
	b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
	c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage .
11.4	Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van de raad, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

In onderstaande tabel vindt u een toelichting op de overschrijdingen van de lasten.

Toelichting begrotingsonrechtmatigheden boven de rapportagegrens van € 100.000		
Programma - beleidstaak	Verwijzing artikel Financiële verordening 2023	Bedrag
Bijdrage aan Veiligheidsregio	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	-70
Kosten in het kader van de aanpak van ondermijning	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	-15
Totaal Veilig		-85
Armoedebelaid	Artikel 11.3.b (Open-einde regeling)	318
Kinderopvang toeslagenaffaire (KOT)	Artikel 11.3.a (staan inkomsten tegenover)	-695
Bijstandsverlening	Artikel 11.3.b (Open-einde regeling)	196
Opvang ontheemden	Artikel 11.3.a (staan inkomsten tegenover)	130
Totaal Inkomen en armoede		-51
Omgevingsvergunningen	Artikel 11.3.a (staan inkomsten tegenover)	-230
Omgevingsplan	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	75
Geluidsadvisering	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	21
Grondexploitaties	Artikel 11.3.a (staan inkomsten tegenover)	-254
Buitenlust	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	107
Plantage De Sniep	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	192
Overige verschillen	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	-24
Totaal programma Gebiedsontwikkeling		-113
Interne uren doorbelasting	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	-50
Parkeerexploitatie	Artikel 11.3.a (staan inkomsten tegenover)	-182
Overige verschillen	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	-3
Totaal programma Verkeer		-235
Gemeenschappelijke Regeling	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	-20
Vennootschapsbelasting	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	-28
Voorziening Dubieuze debiteuren administratie belastingen en financiën.	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	-73
Overige verschillen	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	-35
Totaal programma Financiën		-156
Totaal geaccepteerde begrotingsonrechtmatigheden		-640

Voorwaardencriterium

Alleen bij het proces inkoop en aanbestedingen zijn afwijkingen die boven de rapportagegrens van € 100.000 vallen. Het betreft de volgende afwijkingen:

Afwijkingen boven de rapportagegrens van € 100.000		
Proces	Bevinding	Bedrag
Inkoop en aanbesteding	De beleidsadviseur ruimtelijke ordening wordt ingehuurd sinds 2021. De totale kosten tot en met het vierde kwartaal 2024 overschrijden de Europese aanbestedingsgrens. Inmiddels is deze inhuur gestopt.	-159
Inkoop en aanbesteding	De WGA-verzekering (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten) is in 2024 aangehouden en heeft daarmee de drempel van het Europese aanbestedingsbedrag overschreden. Tot en met 2023 was er rechtmatig aanbesteed. Er zat echter geen optie tot verlenging in. Voor 2024 is de WGA-verzekering gecontinueerd en heeft een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden die vanaf 1 januari 2025 inwerking treedt.	-161
Inkoop en aanbesteding	Het maaien en de onkruidbestrijding is uitbesteed. Voor deze opdracht is in 2023 een afwijkingsbesluit genomen op de inkoopprocedure. In 2024 is dezelfde opdracht één-op-één verstrekt. Aangezien de totaalopdracht het Europese drempelbedrag overschrijdt leidt dit tot een onrechtmatige aanbesteding. In 2025 is een nieuwe Europese aanbestedingsprocedure gestart.	-666
Inkoop en aanbesteding	De adviseur inburgering wordt ingehuurd sinds 2022 en heeft in 2024 het Europese drempelbedrag overschreden. Eind 2024 is de inhuur beëindigd.	-254
Inkoop en aanbesteding	De inhuur van een directievoerder was voor verschillende projecten. Deze inzet opgeteld leidde tot een overschrijding. De inhuur is in 2024 overgegaan naar de broker.	-187

Het aantal onrechtmatigheden als gevolg van inhuur is in 2024 behoorlijk afgenomen door de inzet van de brokerdienstverlening. De nog bestaande overschrijdingen zijn meestal het gevolg van het niet tijdig opstarten van nieuwe aanbestedingen en het niet voldoende inregelen van verlengingsmogelijkheden. We gaan hierop sturen door het contractbeheer en contractmanagement te verbeteren.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Het doel van het M&O-beleid is tweeledig. In eerste instantie is het doel misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen te voorkomen (preventief beleid). In tweede instantie ligt de focus op het achteraf controleren en zo nodig het bijstellen van beleidskaders en het repareren of zelfs bestraffen van misbruik en oneigenlijk gebruik (repressief beleid).

Op dit moment maken specifieke (beheers)maatregelen in het kader van M&O-beleid al onderdeel uit van de diverse processen binnen Diemen zoals het proces van subsidieverstrekking en vergunningverlening. De M&O-maatregelen die voortvloeien vanuit landelijke wetgeving en lokale verordeningen zijn daarmee verankerd in de administratieve organisatie van Diemen (en Duo+). Daarop aanvullend is het wenselijk overkoepelende algemene kaders vast te leggen in een nota M&O-beleid.

Redenen hiervoor zijn:

- In de financiële verordening is vastgelegd dat het college M&O beleid opstelt. Met dit beleid stelt het bestuur kaders waarbinnen de directie de uitvoering vorm kan geven. Het betreft kaders voor de opzet, uitvoering, controle en evaluatie van het M&O-beleid;
- Het vastleggen van algemeen M&O-beleid draagt niet alleen bij aan de transparantie en consistentie van gemeentelijk beleid. Het is ook behulpzaam bij het maken van afwegingen in hoeverre extra beheersmaatregelen en controles benodigd en tegelijkertijd doeltreffend zijn. Maatregelen die veel geld en energie kosten, maar slechts beperkt financieel nut opleveren, kunnen daarmee worden voorkomen;
- De betrouwbaarheid van door derden verstrekte gegevens kan niet in alle gevallen worden gegarandeerd via reguliere beheersingsinstrumenten. Deze instrumenten reiken in veel gevallen niet verder dan de grenzen van de eigen organisatie. Bij de controle op gegevens van derden zijn specifieke maatregelen gewenst;

- De werking van beheersmaatregelen is voor een belangrijk deel afhankelijk van de integriteit van de personen die uitvoering geven aan het beleid en regelgeving van Diemen. Het is mogelijk dat in de contacten tussen de personen die uitvoering geven aan het beleid en regelgeving van Diemen en belanghebbenden bestaande procedures en de interne beheersing onvoldoende effectief zijn. Het is dan ook goed om in aanvulling op reguliere beheersmaatregelen alert te zijn op deze risico's. M&O-beleid draagt bij aan het herkennen van zwakke plekken in de administratieve organisatie en de interne beheersing.

Er is nog geen vastgesteld beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik binnen Diemen. Dit stond in de planning voor 2024. Hier is enige vertraging in gekomen omdat we dit samen met de andere DUO-gemeenten oppakken.

Informatieveiligheid

Informatieveiligheid en zaken rondom de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en Wet Politie Gegevens (WPG) is voor onze gemeente een belangrijk onderwerp dat continue aandacht krijgt. Daarom is er ook wederom dit jaar volop ingezet op voorlichting en bespreekbaar maken en houden van diverse gerelateerde onderwerpen op dit gebied bij medewerkers. Dit gebeurde met diverse bijeenkomsten, aandacht in werkoverleggen en tijdens de jaarlijkse 'Week van de Informatieveiligheid'.

ENSIA staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit. Het is een jaarlijks terugkerende, verplicht audit proces, waarin gemeenten verantwoording over de kwaliteit van hun informatiebeveiliging afleggen aan de diverse betrokken ministeries. Diverse onderdelen van dit proces worden hierin onafhankelijk beoordeeld door een externe auditor vanwege de toenemende complexiteit en intensiteit van de audits. Over de uitslag van de ENSIA-audit informeert het college de raad. In 2024 hebben we de audit over het verantwoordingsjaar 2023 met goed resultaat behaald.

Ten slotte hebben we in 2024 met andere AM-gemeenten de samenwerking bij mogelijke cyberdreigingen uitgebreid en geïntensiveerd. Eind november is er een eerste gezamenlijke oefening gehouden waarbij de regionale samenwerking samen met het Openbaar Ministerie (OM), politie en bestuurders / ambtelijke samenwerking rondom de ontwikkelingen van digitale criminaliteit centraal stond.

Samenwerking Duo+

Aansturen en doorontwikkeling organisatie

Binnen Duo+ hebben veel wisselingen plaatsgevonden in het management. Dit heeft effect gehad op de doelstellingen die waren gesteld in het directieplan voor 2023-2024. Doelstellingen zijn daarom meegenomen naar 2025. De visie op bedrijfsvoering is een van de onderwerpen die in 2024 nog niet tot stand is gekomen. Naast het directieplan werkt Duo+ met werkplannen per team. In deze werkplannen staat de dienstverlening beschreven. In het Opdrachtgever-Opdrachtnemer overleg (OGON) komen de werkplannen aan de orde.

Programma Datagedreven sturen

De gemeente Diemen heeft de ambitie om beleidskeuzes en sturingsbeslissingen tot stand te laten komen door een wisselwerking tussen data-inzichten en duiding door professionals. De gemeenten Diemen, Uithoorn, Ouder-Amstel en de uitvoeringsorganisatie Duo+ beseffen dat datagedreven sturing kansen biedt voor dienstverlening, beleid en bedrijfsvoering. We sluiten hierbij aan op de doelstellingen van de VNG voor 2030:

- Een sterke informatiepositie voor alle gemeenten, zodat zij effectief kunnen werken aan maatschappelijke opgaven;
- Het versterken van de gezamenlijke gemeentelijke informatiepositie, door te leren van elkaar en benchmarking;
- Data inzetten voor belangenbehartiging, kennisdeling en ondersteuning van de uitvoering;
- Gemeenten een stevig datafundament bieden, zodat zij op een verantwoorde manier kunnen versnellen binnen bestaande kaders.

Wat levert het programma op?

Sinds 2022 hebben de drie gemeenten met Duo+ op data samengewerkt. De resultaten in het sociaal domein hebben de gemeenten doen besluiten om datagedreven sturen uit te breiden naar alle gemeentelijke domeinen. In 2024 is gewerkt met een Jaarprogramma met grote projecten voor alle drie de gemeenten en enkele specifieke kleine projecten voor één